

Comentariul poeziei Fantana scrisa de Ion Caraion - a doua parte

Aparent, avem de-a face cu un perpetuum mobile, cu o miscare in care cuvantul circula transgreseaza lumile, pornind din gradina adamica plina cu "fructe si pasari". Plecat din Paradis, adjectivul ajunge sa configureze a alta realitate, suficienta siesi, din moment ce este animata si ea de "pasiuni care se cocoata" si nu se arata scutita de "obsesii" sau "abstractii". Simbolul caruselului fixeaza doua instantanee, ale elocventei si gratiei, "retorii si dansatoarele", dintre care poetul alege, desigur, dinamismul, spre a-si mobiliza incontinuare, procesul metamorfozelor.

Forta de expansiune a Logosului, odata eliberata, devine brusc impresionanta, covarsitoare: "si tot amurgul dintr-o data, dintr-o data/ se face verbe, adverbe, proverbe/ ca o flota pe mare." Teribila proliferare logocentrica, al carei impact este moderat de impulsul ironic, va trebui sa se confrunte, insa, cu problematica autenticitatii. Pentru un reprezentant al "generatiei razboiului", dar si pentru un postbelic, in general, discursul de orice tip este suspectat de falsitate si gaunosenie, caci in afara unui miraj specific, nu aduce vreo atenuare in vertijul absurd al vietii.

Puternicul adjectiv, venerat alta data ca un cadou al muzelor, ajunge, prin omniprezenta, sa sufoce faptele reale, sa le mistifice, trasand o istorie paralela cu zbaterea umana, o istorie retorica, deformanta. Flota invocata de poet anterior apare "plina de sculptori, de palarii si de civilizatii/ din care mortii scot adjective/ din care viii scot adjective/ din care adjectivele scot o gradina cu fructe si pasari de aluminiu/ si asta ma mahneste, Horatiu." Aventura cuvantului se incheie intr-un punct pe un cerc vicios: adjectivele, dupa un parcurs glorios prin timp si spatiu, au ajuns sa-si recreeze conditia originara vizand Edenul de unde au plecat, cu o dorinta cosmica, supraumana, descrisa de Mircea Eliade in "Mitul eternei reintoarceri".

Pierderea inocentei primordiale nu permite refacerea gestului intemeietor decat in sens artificial. Adjectivele, corupte de uz, substitute ale realitatii, refac "gradina" unde s-au nascut, minus o coordonata esentiala: autenticitatea. Dupa un periplu prin marile teatre ale civilizatiilor, Logosul nu mai poate genera decat forme artificiale, "fructe si pasari de aluminiu". Simetria textului se impune - "gradina" din primul vers, supusa interventiei umane, profane, care tinde sa metamorfozeze totul, este regasita in penultimul, purtand stigmatul nenatural al tehnologiei. Este vorba aici de constiinta moderna a eului clivat, disputat intre natura si artificialitatea spre care il indeamna instinctul sau de Homo faber.